

Kranjci — sem spadajo tudi Kobanci — itd. Ljudje se na take nazive pogosto jezijo: Prišli so se nekoč svojega imena prav tako aramovali in ga smatrali za šaljivo in žaljivo, kakor Pohorci in kakor se svojega naziva brez vzroka aramujejo še danes Kobanci. 4. Občutenje žalitve po tem imenu pa se da odpraviti samo, ako pravilno povemo, da niso Kobanci nobeni nesrečneži, ampak ljudje, ki so obdržali ime po svoji nekdanji noči, kakršna je še danes v rabi n. pr. v Karpatih. — Fr. Baš.

Št. Peter pri Mariboru. Občinski odbor je v svoji zadnji seji pretekle nedelje soglasno sklenil, da ne soglaša s predlogom, da bi se zgradba ceste Št. Peter—Ložane, odcepek in zvezna pot na Hum gradila preje, kot bo dovršena banovinska cesta Št. Peter—Nebova—Ložane. Že desetletna želja prebivalstva šentpeterske in sosednjih občin je, da se dogradi cesta Št. Peter—Nebova—Ložane, ki bo skrajšana cestna zveza med Mariborom in Št. Lenartom v Slov. goricah, oziroma celim delom zgornjih Slovenskih goric. Ta cesta bi prišla v korist prej omenjenim krajem, odcepek na Hum pa le nekaterim. — Čas, oziroma pričetek trgatve se je dočlil na 5. oktobra. — Cesta od gostilne Božič do cerkve je temeljito popravljena. Bil je za to že tudi skrajni čas. — Bivši zaslužni šentpeterski župan v preteklem letu umrl Ljudevit Fluher, je na pokopališču na Gorci dobil dostojen spomenik, ki je eden izmed najlepših. Spomenik je izdelalo kamnoseško podjetje Rozman na Pobrežju pri Mariboru. — Fantovski krožek prosvetnega društva pridno deluje. Zadnje nedelje so fantje pohiteli na obisk k svojim tovarišem v Kamnico. Vsi dobro misleči fantje se vabijo, da se vpišejo v fantovski krožek. Prihodnji sestanek bo prvo nedeljo v oktobru.

Ptuj. V Novi vasi pri Ptujju je cela tolpa cigánov napadla deklico Marijo Drevenšek ter jo zlorabila. Na dekletovo prijavo so napravili orožniki na tolpo pogon ter jo zalotili v gozdu pri pojedini. Med orožniki in cigani se je razvil pravcati boj, padali so strelji od obeh strani, končno se je posrečilo šest članov tolpe užugati in zvezati, ostali pa so pobegnili. V taborišču so našli cele zaloge nakradenih predmetov. — V Dražencih pri Ptujju je izbruhnil v petek jutraj oženj, ki je upepelil pet poslopij, last posestnikov Rudolfa Osenjaka in Ivana Košupa. Škoda je znatna. — V ptujsko bolnišnico je bil prepeljan delavec Metod Kukovič iz Macjla. Na žagi grofa Draškoviča mu je cirkularna strašno razmesarila trebuh. Kukovič je kmalu po prevozu v bolnišnici umrl. — V Osjeku so aretirali Ivana Straserja, ki je zagrešil v Ptujju in okolici več držnih vlovov. Med drugim pripisujejo njemu tudi vlom v kapucinski samostan.

Št. Janž na Vinski gori. Kakor je znano cenj. čitateljem Slovenskega gospodarja, je našo občino hudo zadela vremenska neizgoda dne 1. julija tega leta. Izredno debela toča je lomila strešno opeko in uničevala poljske pridelke. Prizadeti posestniki so oškodovani od 50 do 100 odstotkov. Na pobudo sreskega načelnika v Slovenjgradcu se je pričela po vseh občinah našega sreza velika nabiralna akcija. Izpolnile so se pomenljive besede Simona Gregorčiča: Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze, sirotam olajšuj gorje. Gostoljubni in prijazni prebivalci občine Sv. Andraž pri Velenju so darovali tukajšnjim prizadetim posestnikom 630 kg žita. Razen tega je darovala šentandraška dekliska zveza 215 Din, ki jih je nabrala na svoji prireditvi. Iskreno se zahvaljujemo za plemenito delo šentandražčanov. Naj Večni tisočero povrne!

Sv. Vid pri Grobelnem. 21. septembra bi se moral vršiti sejem v Št. Vidu pri Grobelnem. Ker pa se vrši sejem isti dan v Št. Jurju ob južni železnici, bo prestavljen sejem v Št. Vidu na 22. t. m., to je v torek. Kupci in pro-

dajalci pridite v obilnem številu, da bo kupčija bolj živahna.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. V Senčaku je upepelil 7. septembra oženj pri Rojhtovih hišo in gospodarsko poslopje. Zgorela je deloma živina, spravljeno žito in gospodarska oprema.

Gomilsko. V noči od sobote na nedeljo je pogorel posestniku Košenini na Dragopolju pri Gomilskem nov kozolec.

Tremérje pri Celju. V nedeljo sta pogorela v Tremérju pri Celju dva hleva.

Nova Cerkev. Požar je uničil tukaj gospodarsko poslopje posestnika A. Jakle. Škoda znaša 40.000 Din.

Selnica ob Dravi. Umrl je v nedeljo po daljšem bolehanju naš šolski upravitelj g. Alojzij Majcen. Služboval je kot vzgojitelj naše mladine 37 let. Bočji mu ohranjen časten spomin!

Marenberg. Zadet dvakrat od kapi je umrl v soboto tukajšnji notar Avgust Kolšek. Naj počiva v miru!

Sv. Andraž v Halozah. Otrok Marijin, blagoriti! Tako je donela pesem na našem pokopališču v nedeljo, 6. septembra, ko smo se slavljali od pridne Marijine družbenice, Nežike Podgoršek. Celo življenje (bila je stara 33 let), ni imela nič dobrega na tem svetu, so ob slovesu od nje zaklicali prečastiti gospod voditelj. Napadala jo je strašna bolezen božjast. Ko ji je bilo mogoče priti med nas, njene sestre je bila zelo vesela. Pa ni tožila čez svojo bolezen, ampak tožila je, kako bridko ji je, ker ne more k sveti maši, kakor je tako rada zahajala, ko bolezen še ni bila tako pogosta. Posebno prvi petek ni opustila sv. maše in sv. obhajila. Cel teden pred smrtjo jo je neprestano, neusmiljeno mučila njena bolezen. Pa je prišel prvi petek in Božje srce je zaklicalo svoji mučnici: Dovolj je! Da, na njej so se uresničile besede: Otrok Marijin, blagoriti! Končan je boj! Draga Nežika! Počivaj na Srcu svoje in naše Matere in prosí za nas, ki gremo tvojo pot...

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Dne 7. septembra je pogorel tukaj v Irju prevžitkar Jurij Novak, Imel je sicer zelo skromno leseno hišico, katero si je sam to leto postavil. Stanoval je v njej šele kakih 14 dni, pa mu je že pogorela. Malo imetje je imel, pa še to pu je pogorelo, a zraven je še sam dobil težje opekline na zgornjem delu telesa. Zavarovan ni bil. Zato bo moral iskati pomoči pri usmiljenih srcih. Sreča, da je ta dan bilo deževno vreme, da še ni njegovemu bratu pogorela hiša, ki stoji samo kakih 8 m oddaljena in ki je tudi s slamo krita. — Fantje smo imeli v nedeljo svoj fantovski tabor pri Sv. Roku v Šmarju pri Jelšah.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Že za časa mariborske oblasti je oblastni odbor hotel zgraditi novo cesto na zgornji strani naše župnije. Poslani so bili sicer od oblasti že inženirji, da so premerili ves dejanski položaj, nove ceste pa v kljub temu še vedno nimamo.

Zahvala Pevske zveze. Pevska zveza se zahvaljuje vsem zborom, ki so sodelovali pri velikem pevskem prazniku v Ljubljani ter pripomogli, da je ta edinstvena prireditev potekla tako veličastno.

★

Živ zamrznjen.

Bogznaj kolikokrat smo že čitali, kako se je pustil kak indijski fakir (čudodelnik) živ pokopati in je po izkopanju zopet oživel. Živa zakopanja so pa le senca v primeri s poskusom, kate-

rega je javno izvedel v Newyorku Argentinec Peter Natiz. Pustil je, da je živ zamrznil v led 24 ur. Ko so ga pozneje oprostili ledu, ni njegovo zdravje niti najmanj trpelo vsled prestopnega mraza. Pred pričetkom poskusa sta ugotovila dva zdravnika, da sta Natizova žila ter srce v redu. S pomočjo lastne volje se je zakopal Argentinec v nezavest in v tem stanju je bilo delovanje njegovega srca le malenkostno. Pripravili so kovinasto krsto, ki je bila napolnjena z vodo, v katero sta po-

Prodajam novo hišo, prosto 10 let državnega in 6 let občinskega davka, obstoječo iz treh stanovanj, in sicer: Prvo dve sobi in kuhinja, drugo ena soba in kuhinja ter tretje soba s štedilnikom, zraven še svetle ter prostorne kleti. Mesečni donos 760 Din, ki se se lahko z malo investicijo zviša na 1200 Din. Poleg lep ograjen in zasajen vrt. Cena 140.000 Din. Potrebno 70.000 Din. Ivan Uršič, Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Stroj za sušenje žita prodajam poceni Tržaška cesta 44. 1369

Lokal s skladiščem in stanovanjem da v našem Davorin Tombah, Maribor, Zrinskega trg 6. 1381

Hiša z lepim vrtom, gospodarskim poslopjem njivo, sadoniskom, ob glavni cesti, četrt ure od Maribora, pripravno za državnega uslužbenca, posebno za železničarja, se ugodno prodaj. Vpraša se na Pobrežju pri Mariboru, Cesta na Brezje, Vrtna ulica 3. 1383

Učencu iz boljše hiše, ki je dovršil z dobrim uspehom vsaj 2 razreda meščanske šole ali gimnazije in ima veselje do trgovine se sprejme takoj pri Anton Brečič, trgovina z železnino, Ptuj. 1378

V soboto 19. t. m. ako ne dežuje ob 9. uri licitacija na Glavnem trgu. 3 konjske opreme, pohištvo, 2 kredenci z marmorjem, slike, obleke, perilo, posoda. 1380

Prodajam se. Lepo posestvo z vinogradom, zidano hišo, v lepem kraju, 8 minut od železniške postaje. Primerno za obrtnika ali penzionista, se zaradi preselitve po ugodni ceni prodaj s pridelki vred. Počivje se v gostilni g. Iv. Cverlin, Mestinje, pošta Podplate. 1379

Novo zidano hišo z velikim vrtom se po ceni prodaj. Pobrežje, Vrtna 14, Maribor. 1387

Usnjarna

Josip Pirich

Sv. Lenart v Sl. g. — Ptuj, Hrv. trg 3. Podplate, zgornje usnje lastni izdelki, čevljarске potrebščine. — Velike zaloge. — Zopet znižano cene. — Lastna parna žaga pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Cene žaganja po kubičnem metru Din 40.— za mehki les, Din 60.— za late in trdi les. 1372

Pohištvo-preproge

Linolej, zavese, posteljno odeje, namizni prti, vzglavja, tušenti, šivane odeje, volnena pregrinjala, pregrinjala za mobilije, gradl za matrace, kakor tudi vse vrste lesenih, tapetniških in železnih mobilij po čudovito nizkih cenah pri:

Karolu Preis - Maribor
Gospodarska ulica 20.

Ceniki zastojt 1367 Ceniki zastojt

ložila Petra dva pomagača, ki sta namazala poprej njegovo telo z mazili. Odprto krsto so prenesli v drug prostor, kojega toplota je bila umetnim potom znižana na 5° pod ničlo. Seveda, je voda hitro zmrznila in je bilo truplo Argentinca popolnoma in na debelo — oledenelo. Nato so položili krsto z zamrznjenim fakirjem na mizo, kjer je vztrajal »čudodelnik« ovit v ledeno odejo celih 24 ur. Med trajanjem polzusa je bil Peter pod najstrožjim zdravniškim nadzorstvom.

Ko so odtalili led po 24 urah, se ni Natizovo truplo niti ganilo, bilo je trdo ter mrzlo, njegov obraz pa čisto bel. Oba pomagača sta drgnila Petra pol ure, nato sta ga položila v mlačno vodo in v nadaljni pol uri je bil Natiz zopet pri polni zavesti.

V raznih kemičnih preiskuševalnicah so že večkrat delali podobne poizkuse z mrzlokrvnimi živalmi, kakor z: žabami, krastačami, raki in škorpioni. Toplokrvne živali, ptiči, pa so v ledeni odeji vedno poginili.

Peter Natiz je zatrdil, da bo poskus ponovil. Razlagal je gledalcem, da si je pridobil možnost popolnega zamrznjenja, ne da bi zmrznil, s šolanjem volje po vzgledu indijskih fakirjev in to z neprestano vajo skozi več let.

*

Raznoterosti.

Slon spremiljevalec k poroki. Pri ljubezni do živali se je uračunal mlad strežnik vrta za divje zveri v Grimsbey, John Haith. Njegov prav posebni ljubljenelec je bila slonovka, ki je čula na ime »Kosy«. Strežnik je hotel, naj bi se udeležila žival tudi njegove poroke. Odrekel se je avtomobilu in sedel s svojo nevesto na hrbet slonovke in se podal proti cerkvi. Pri poročnem pohodu je nesla slonovka velik kovček, ki je bil določen za ženitovanjsko potovanje, v rilcu. Med poročnim obredom je morala žival ostati zunaj svetlišča, dasi jo je mikal vstop. Po končani slovesnosti je sedel novoporočeni par slonu na hrbet in je korakal celi sprevod proti kolodvoru. Pred kolodvorom pa slonovka ni hotela izročiti iz rilca kovčka. Vsi poskusi, da bi ji bili iztrgali prtljago, so bili zaman, ker se je žival razjezila in je bil celi položaj presneto ogorčen. Poročencema ni preostalo drugega, nego se odpraviti na hrbtu slonovke v živalski vrt. Niti tukaj ni izpustil orjak kovčka in je bilo ženitovanjsko potovanje preloženo za nekaj dni.

Požar v galopu. Od morske ožine Belle-Isle do Maske v severni Ameriki se razprostira gozdni požar 6000 km na dolgo in 1000 km široko. Ogenj se je širil tako naglo, kakor galopira konj. Pred kratkim so opazovali gozdni požar, ki se je razširil v 10 urah na 240 km.

Opice, ki pokopavajo svoje mrtve. Pred kratkem je bila prepeljana iz Afrike v Nemčijo opica, ki se imenuje šimpanz in ima rdečkasto dlako, kar je izrednost. Belgijski naravoslovec, profesor Schouteden sporoča, da so odkrili

zopet novo vrsto šimpanzov, ki živi v Afriki južno od Konga. Opazovali so, kako je bila samica te vrste opic, ko je bila od domačih lovcev ranjena, rešena od tovarišev, ki so zadeto žival poiskali in jo spravili na varno. Po poročilu domačinov veže šimpanze posebna vez ljubezni. Od lovcev na smrt zadete opice odnesejo tovariši in jih zagrebejo kje na prav skritem mestu.

Pasja grofica. Na Nemškem v Saarbrücken so našli v svoji vili mrtvo 51 letno vdovo pred tremi leti umrlega nadinženirja Brauna. Preminula je bila obče znana pod imenom »pasja grofica« in je živela čisto samotarsko življenje. Ni trpela krog sebe nobene služinčadi, čuvalo jo je 8 velikih psov in druge živali. Umrta je od lakote, obdana od stotisočerega premoženja; pač pa je hranila živali z najboljšim. Pragnjene vile je smel neovirano prestopiti samo pismonoša, ki je imel ključ od hišnih vrat. Pismonoša je našel do smrti izstradano gospo na zofi in je tehtalo njeno truplo komaj 30 kg. Vse pohištvo je bilo preobloženo z nesnago. Po sobah so se preganjale podgane, miši in razni mrčes. Pokojna je zapustila v gotovini več tisoč in dragocenosti, kojih vrednost presega stotisoče. V testamentu so označeni kot dediči: pismonoša in sluga delikatesne trgovine, ki so nosili dnevno meso njenim psom. Vila je določena kot zavetišče za pse.

Pristanek med krokodili. Letalcu ne grozi le nevarnost, da pade iz višine na tla; tudi pri sicer ugodnem pristanku se mu lahko pripeti marsikaj neprijetnega. Baš slednje je moral pred kratkem okusiti angleški letalec v Afriki. Bil je na poletu v Nairobi, da bi se udeležil gostije. Ko je frčal preko močvirij Kampala v pokrajini Uganda, je bil prisiljen na pristanek. Ko se je spustil na zemljo, se je prekucnil aparat, a vendar se je posrečilo pilotu, da se je izmotal izpod razvalin letala le z bolj neznatnimi praskami. Šele tedaj, ko je doznal, da ni težja poškodovan, je zapazil, da se nahaja na sredi med krokodili kojih telesa so bila do polovice zakopana v blato. Hočeš — nočeš, pilot se je moral kretati med pošastmi. Zadovoljiti se je moral s tem, da se streljal neprestano iz revolverja in klical na pomoč. Celih 5 ur je moral vztrajati v skrajno neprijetnem položaju, predno so ga našli domačini in spravili na varno v Kampalo.

Kako je postala tržna prodajalka slavna? Slavo doseže večkrat človek na prav čuden ter neverjeten način. Še danes pravijo v Edinburgu na Angleškem ženski, ki se zanima vneto za javno delo, da je »Jenny Geddes«. Jenny Geddes je bila čisto navadna prodajalka na trgu, ki je živela začetkom 17. stoletja v češkem glavnem mestu in je prišakovala vse drugo, le nesmrtnosti svojega imena ne. Takrat je vladal Karl I., prvi angleški kralj, ki je kraljeval tudi nad Šotlamsko. Vlada je skušal, da bi izenačil obe deželi. Da bi dosegel cilj izenačenja, je hotel šotom usiliti na Angleškem predpisano molitveno knjigo, katero je bil spisal škof Laud. Dne 23. julija 1637 je na-

polnila večtisočglava množica cerkev St. Gilesa v Edinburgu. Večina vernikov ni dobila več sedežev, radi tega je prineslo seboj v cerkev nekaj žensk, majhne, zločljive stolčke. Služba božja je pričela. Župnik Dean Hannay je čital, kakor je bilo zaukazano, iz knjige škofa Lauda. Zadel je na hud odpor. Zbrana množica je začela godrnjati. Ker je pa govornik le neustrašeno naprej čital, mu je naenkrat priletel zločljivi stolček v glavo. Jenny Gaddes je dala znamenje za boj šotske cerkve, ki je trajal pol stoletja. Znameniti stolček je še danes shranjen v edinburškem muzeju.

Ivozna trgovina Amerike znatno nazadovala. Kakor je razvidno iz statistike, ki jo je izdala trgovska zbornica Zedinjenih držav v Washingtonu, je v prvih treh mesecih letošnjega leta izvoz v Evropo znatno nazadoval. Krivda za to se pripisuje v prvi vrsti sedanjemu svetovnemu gospodarskemu položaju; obenem pa se tudi ne zakriva dejstvo, da je visoka carina Zedinjenih držav vzrok, da je Evropa zmanjšala svoja naročila v Ameriki in da si nabavlja tukaj produkte, katerih drugje ne dobi. Kljub temu pa gre vendar še vedno največ ameriškega izvoza v Evropo, namreč 51 odstotkov.

*

Iz letala odkrit zločin.

V okolici francoskega mesta Dijon so se vršile pred kratkem vaje z vojaškimi letali. Nekateri aeroplani so tudi fotografirali preleteno ozemlje. Več posnetkov je bilo pozneje povečanih in sicer 30—40krat. Pri natančnejem pregledu povečanih slik s pomočjo povečalnega stekla je odkril letalski častnik na eni fotografiji pičico, ki v prvotnem posnetku ali originalu sploh vidna ni bila s prostim očesom, a povečalno steklo je razkrilo, da predstavlja pika človeško truplo. Vojaški letalec, ki je fotografiral kraj z zagonečno piko, je poiskal dotično mesto v resnici in je našel truplo mlade ženske, ki je moralo tamkaj ležati že nekaj dni.

O odkritju je bila obveščena policija v Dijonu. Komisija na licu mesta je dognala, da je bila obleka mrliča deloma sežgana, kakor bi bil nekdo poskušal upeliniti celo truplo. Telo je bilo polno opeklin. Da v tem slučaju ne gre za roparski umor, je dokazala zlata zapestnica, katero so našli na roki umorjene, ki je bila ustreljena z dvema streloma. Ena krogla je zadela njeno srce in je morala biti pri priči mrtva. Samomor je izključen, ker sta bila strela oddana bolj od daleč. Truplo je ležalo na travniku 15 m proč s ceste. Na travi so se še poznali sledovi od avtomobilnih koles. Gre očitno za avto zločinca, ki so zapeljali na travnik, kjer so odložili mrtvo žrtev. Našteto je vse, kar je našla in izsledila komisija na truplu in na travniku. Kdo bi naj bila nesrečna, še ni dognano, ker v Dijonu samem ne pogrešajo nobene ženske v starosti 25—30 let. Umorjena je bila pripeljana na travnik najbrž iz Pariza.

*